

Handelingsperspectief door beloning voor biodiversiteit te stapelen?

Kenniscafé – biodiversiteit in de landbouw
29 juni 2021, Huib Silvis, Raymond Schrijver en Allard Jellema

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

1

Landbouwvisie kabinet

Omslag naar kringlooplandbouw vergt geschikt verdienvermogen voor agrarisch ondernemer. Hiervoor zijn meerdere acties nodig, w.o.:

... de mogelijkheid om beloningen voor maatschappelijke diensten, zoals agrarisch natuur- en landschapsbeheer, te stapelen.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

2

Brede maatschappelijke steun voor biodiversiteit

THEMA'S | UPDATES | PROJECTEN | OVER ONS | INNOVATIEFONDS | DOE MEE

DELTA PLAN BIODIVERSITEITSHERSTEL

Natuurorganisaties, boeren, burgers, wetenschappers, banken, overheden en bedrijven zetten zich samen in voor biodiversiteitsherstel in Nederland

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

3

Drie pijlers van duurzaam verdienmodel

Bron: Polman en Jongeneel, ESB nr 47915 Dossier duurzame landbouw

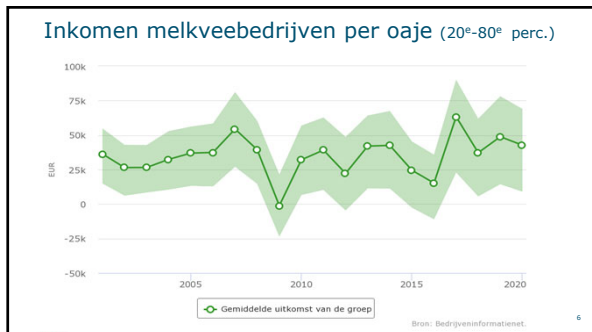
WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

4

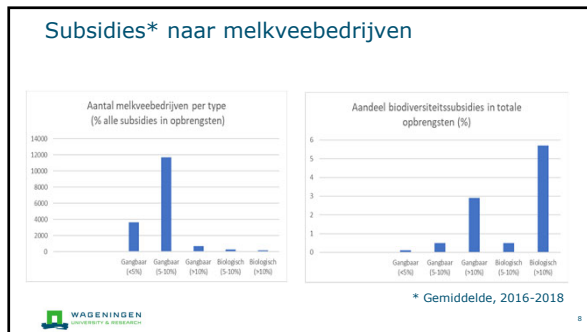
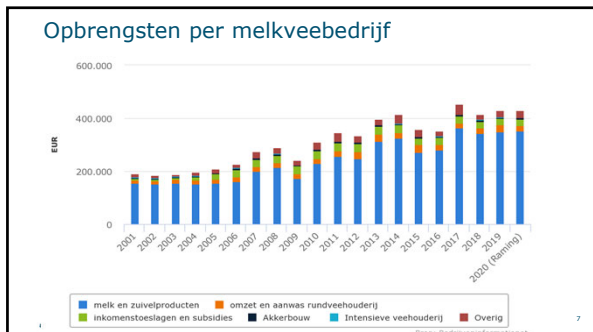
Mogelijke verstrekkers van beloningen

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

5

6

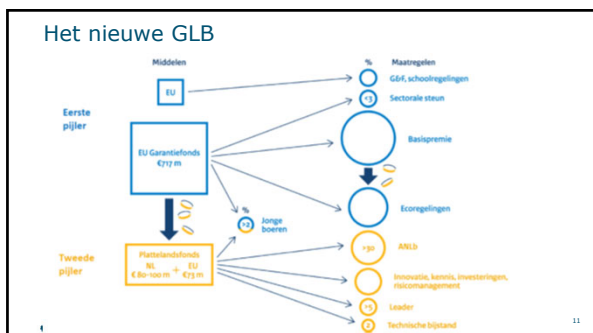
Stapelung in de praktijk: voorbeelden

9

Enkele observaties

- Diverse initiatieven, voorsnog op kleine schaal
- Aandeel bijdragen in totale opbrengsten heel bescheiden
- Grondslag voor bovenwettelijke prestaties nodig
- Transactiekosten van belonen
- Staatssteunregels
- Sturen op doelen en/of maatregelen?
- Onzekerheid over (duurzame) beloningen: nieuwe instrumenten?

10

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Huidig:

- Gebiedsgericht
- Provincies wijzen gebieden aan
- 40 bestaande collectieven
- Huidige focus op biodiversiteit, afhankelijk van boerenland
- Positieve evaluatie over werking

Ambitie:

- Verbreden doelen: klimaat en water
- Uitbreiden gebieden
- Goede aansluiting Aanvalsplan Grutto

12

Pacht

- LNV: "Vrijkomende pachtgronden van Staatsbosbeheer worden ingezet om boeren te ondersteunen bij de ontwikkeling van een meer natuurinclusieve bedrijfsvoering."
  - Re: *Grondbezitters en -gebruikers streven naar financieel-economisch rendement*

- LNV: "Nieuw pachtbeleid moet ertoe bijdragen dat pachtende boeren kunnen investeren in het bedrijf en de bodem, en dat (jonge) boeren meer mogelijkheden krijgen om via pacht een gezond bedrijf op te bouwen."
  - Re: *Herziening pachtregelgeving mislukt; grondgebruikers concurreren om grond*

13

Voedselketen

- Duurzaamheidskeurmerken
  - Biologisch, On the Way to PlanetProof, Beter voor ...,
  - Vergoeding extra kosten? Wachtlijsten

- Agro Nutri monitor van ACM onderzoekt:
  - Prijsvorming in de keten, met aandacht voor verschillen tussen gangbare en duurzamere producten
  - Problemen bij de prijsvorming die verduurzaming van de ketens belemmeren

14

Openstaande vragen

- Wat is er verder nodig?
  - Hoeveel is er nodig voor een succesvolle transitie?
  - Waarvoor precies?
  - Zijn de mechanismen voor stapelen duidelijk?
- Wie dragen de transitie?
  - Hoeveel kunnen/willen partijen bijdragen?
  - Hoe ziet de verdeling van de bijdragen eruit?
  - Onder welke omstandigheden kunnen partijen aan de transitie verdienen?

15

Conclusie

Brug tussen maatschappelijke steun voor biodiversiteit en verdienmodel landbouw is nog zwak.

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life

16